

LUND UNIVERSITY

Lundagårds Quatt - symboliskt husdjur med vassa klor

Tersmeden, Fredrik

Published in:

Svanslöst - Medlemstidning för Sällskapet Pelle Svanslös Vänner i Uppsala

2016

Document Version:

Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Tersmeden, F. (2016). Lundagårds Quatt - symboliskt husdjur med vassa klor. *Svanslöst - Medlemstidning för Sällskapet Pelle Svanslös Vänner i Uppsala*, 2016(1), 3-3.

Total number of authors:

1

Creative Commons License:

Ospecificerad

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Lundagårds Quatt – symboliskt husdjur med vassa klor

Som så ofta i studentkosa sammanhang började det som skulle bli en långvarig tradition med ett hastigt skämt. Närmare bestämt en ordvits. Genom att ändra betoning och avstavning i det fiskala begreppet krono-skatten fick man kronoskatten; ett lämpligt husdjur för den antike tidsguden Kronos. När John Tandberg, en välkänd lustigkurre inom Lunds studentkår (men senare disputerad fysiker i Uppsala), sattes att författa manuset till tåget vid 1924 års studentkarneval erinrade han sig skämtet. Temat var "Ur-karneval" så självfallet borde Kronos och hans katt ingå i tågets persongalleri. Tandberg fann också en lämplig rekvisitakatt i form av en statyett hos en gipsgutaränka. Dock fick han inte köpa den, men väl låna den för att göra ett antal avgjutningar. De av dessa kopior som överlevde karnevalen skänkte Tandberg efteråt till olika mottagare. En av dessa var redaktionen för den då ännu unga kårtidningen Lundagård (grundad 1920).

Lundagårdsredaktionen tog snabbt gipskatten – inom kort studentkost stavad Quatten – till sitt hjärta. Först mest som en intern maskot, men snart började den även leta sig ut i tidningen spalter. Redan 1926 pryddes en studentmösesklädd Quatt tidningens omslag. Att djuret i fråga också började ses som en inkarnation av hela tidningen indikerades också av att man började smyga in det i de karikatyrteckningar som alltid bestått av avgångna redaktörer. I ett par sådana porträtt har redaktören själv till och med antagit formen av en katt!

Katten som djur är förstås en tacksam symbol för en publikation som vill se sig som vass och oberoende trots att den har en husse. Den är ett djur som aldrig riktigt låter sig tämjas och som inte tvekar att emellanåt riva även den hand som föder den – det vill säga studentkåren. Inte för inte finner man i Lundagård årgång 1952 en bild av Quatten som närmast någon form av avgudabild på ett altare, men försedd med devisen perfiditas, trolöshet. Quatten som tidningens symbol har också gärna använts retoriskt. 1984-85 års redaktör, Leif Jansson, betecknade exempelvis Lundagård som

"en stundtals fräsande, stundtals spinnande Quatt. Till skillnad från alla feigt bjäbbande hundvalpar". När kåren sökte tillsätta en ny redaktör som sågs som en kärpolitruk talade samme redaktör om att det kommit en "hermelin bland Quatterna".

Men Quatten har också figurerat i mer glättiga och lustfyllda sammanhang. Den har exempelvis varit huvudpersonen i tecknade serier i tidningen, första gången redan på 30-talet. Den har varit omslagsmaskot i olika artistiska skepnader och i försilvrad form utdelats som medalj vid tidningens jubiléer. Inte minst har nya generationer av avgjutningar delats ut till alla avgångna redaktörer, och till följd därav torde Quatter numera stå på åtskilliga svenska dagstidningsredaktioner, liksom i mångt akademikerhem. Och medan själva tidningen Lundagård förändrats mycket genom åren – från i huvudsak en kultur- och debattidskrift på 20-talet till ett granskande och grävande scoopmedium i dag – så har Quatten förblivit förvånansvärt konstant. Kanske just därför har den, som en redaktör, Katarina Bernhardsson, uttryckt det, blivit en symbol för en kontinuitet och för "känslan av identitet mellan årgångarna av Lundagård".

Ungefär om detta berättade jag när jag den 16 november hade nöjet att vara föredragshållare i sällskapet. Fast med betydligt fler bilder än vad vare sig utrymmet eller upphovsrätten tillåter här.

Fredrik Tersmeden
arkivarie vid Lunds universitet &
gammal Lundagårdsmedarbetare